

FÆLLES MORGENLØB OG MORGENMAD GIVER BEDRE LÆRERSTUDERENDE

Fælles morgentræning, fælles sund morgenmad på skolen og foredrag om sundhed. Det er ingredienserne i S-linjen på Professionshøjskolen Metropol læreruddannelse, som halvdelen af de nye lærerstuderende i år har valgt. Erfaringerne viser, at de studerende på S-linjen har mindre risiko for frafald, bedre studieresultater og et bedre sammenhold. "Det giver et ekstra sammenhold og engagement at løbe, svede og være forpustede sammen", udtaler studierektor Thøger Johnsen.

Læreruddannelserne på Metropol, tidligere Frederiksberg Seminarium, vader i aktive og morgenfriske studerende. 130 af de 300 nye lærerstuderende har ønsket at blive optaget på den såkaldte S-linje, som står for Sundhed, Styrke & Sammenhold. Disse studerende kommer på hold sammen, og vil i løbet af deres studietid have ekstra fokus på sundhed og motion. To morgener om ugen er der fælles konditions- og styrketræning fra kl. 7-8, og efterfølgende spiser de studerende sammen frisklavet og ernæringsrigtig morgenmad i kantinen. Derudover bliver der i løbet af semesteret arrangeret foredrag om sammenhængen mellem læring, sundhed og bevægelse, ligesom der gennem coaching bliver sat fokus på træning, kost og gode studievaner.

Frederiksberg Seminarium har udbudt S-linjen i tre år, og linjen er blevet stadig mere populær. Studierektor for læreruddannelserne i Metropol Thøger Johnsen, giver et bud på årsagen til linjens popularitet: "Der er ingen tvivl om, at vi har ramt en tendens i tiden. De unge vil gerne opleve et fællesskab under deres studietid, og der er en stigende erkendelse af, at læring hænger sammen med motion og sundhed. Det er præcist det, S-linjen tilbyder. Mange af de nye ansøgere har også hørt positivt om S-linjen fra de studerende, de i forvejen kender på seminarier. For når man kigger på de studerende generelt, så er der et større sammenhold, mere engagement og et mindre frafald i S-klasserne," udtaler Thøger Johnsen.

Udover at skabe større fællesskab mellem de studerende, var en af kongstankerne bag oprettelsen af S-linjen, at læring hænger meget mere sammen med sundhed og bevægelse, end mange umiddelbart tror. S-linjen blev således oprettet som en forsøgsordning, med det formål at undersøge om man kunne skabe bedre læring for de studerende gennem mere bevægelse, sundhed og fællesskab. En underviser udtaler, om forskellen i engagement mellem S-linjen og de øvrige hold: "Det har været slående som underviser at se kontrasten mellem de der har trænet, været i bad og fået morgenmad og skynder sig til undervisningen, og de som kommer væltende lige ud af sengen og måske ikke har fået morgenmad endnu. På S-linjen er der en bedre stemning og frem for alt et større engagement i undervisningen," udtaler hun.

Udover en bedre studietid mener Thøger Johnsen også, at de lærerstuderende bliver bedre lærere af at opdage, hvor stor betydning bevægelse og fællesskab har for deres egen læring og engagement i undervisningen: "Når de her studerende kommer ud i folkeskolen om 3½ år, har de lært nogle redskaber på deres egen krop, som gør dem bedre i stand til at favne det hele barn. De vil bedre forstå vigtigheden af at integrere bevægelse og sundhed i undervisningen, ligesom de har mærket, hvor meget fysisk fællesskab betyder for evnen og lysten til at lære. For de her studerende er motion og sundhed jo blevet en helt naturlig del af deres egen hverdag," slutter Thøger Johnsen.

YDERLIGERE INFORMATION

For yderligere information eller aftale om interviews med studerende, lærere eller studierektor Thøger Johnsen er I velkomne til at kontakte:

Thøger Johnsen, studierektor ved Læreruddannelserne på Metropol (tidligere Frederiksberg Seminarium), tlf. 4093 5111, thjo@fredersem.dk

Thomas Jensen, kommunikationsmedarbejder, tlf. 2623 5658, thje@dsh-k.dk

FAKTA

Frederiksberg Seminarium blev i 2008 en aktiv del af Professionshøjskolen Metropol og skifter den 1. september 2009 navn til Metropol Læreruddannelserne. Professionshøjskolen Metropol udbyder en vifte af grund-, efter- og videreuddannelse, videnudvikling og konsulentytelser inden for sundhed og ernæring, natur, skole og pædagogik, ledelse, forvaltning og det sociale område. Metropol tæller ca. 10.000 studerende og ca. 1.000 medarbejdere. Årlig omsætning ca. 700 mio. kr.

KENDSKAB TIL MEDBORGERSKAB BLIVER EN NY DEL AF PÆDAGOGUDDANNELSEN

HVAD GØR VI FOR AT MINDSKE RADIKALISERINGEN OG EKSTREMISMEN I DET DANSKE SAMFUND?

UC Syddanmark udvikler pædagoguddannelsen, så studerende lærer om demokrati og medborgerskab.

UC Syddanmark har iværksat et projekt, som skal udvikle undervisning i demokrati- og medborgerskab på pædagoguddannelsen.

Projektet har titlen: "Handlingsplan om forebyggelse af ekstremistiske holdninger og radikalisering blandt unge" og vil munde ud i, at der laves et idékatalog, som kan danne udgangspunkt for undervisning i medborgerskab. Der er også planer om at udgive en lærebog.

Projektets leder, Hans Krab Koed siger: "Mange tror, at demokrati er det samme som medborgerskab. Og at medborgerskab er statsborgerskab. Men medborgerskab er andet og mere. For at undgå ekstremisme og radikalisering af unge, er det vigtigt, at pædagoger kan være med til at forebygge og kender til udvikling af medborgerskab. Det kræver, at de bliver bevidste om medborgerskab allerede i deres uddannelsesforløb".

Projektet er tænkt integreret i pædagoguddannelsens obligatoriske fællesfag Dansk, Kultur og Kommunikation.

STYRKET DEMOKRATIFORSTÅELSE

Projektet ligger i tråd med regeringens ønske om at styrke det pædagogiske arbejde med demokratiforståelse. Man finder, at en stærk, levende og inkluderende demokratisk kultur båret frem af blandt andet undervisning og foreningsdeltagelse er et mål i sig selv for hele det danske samfund. Målet med denne nye fagdel er, at den kan danne basis for pædagogisk arbejde, som medvirker til at styrke de unges modstandskraft over for ekstremismens fællesskaber og forklaringer. Blandt de demokratiske kompetencer, som skal styrkes, er kendskabet til demokratiske principper om frihed, gensidigt ansvar og styring af samfundet samt evnen til deltagelse i demokratiske processer, problemløsning gennem dialog, respekt for andres synspunkter og viden om forskellige kulturer.

Projektet udføres i samarbejde mellem UC Syddanmark og UCC.

MERE INFORMATION

Kontakt lektor Hans Krab Koed, Det pædagogiske hovedområde 4140 4463/
7544 6444 eller Elsebeth Nebeling, Kommunikationsafdelingen 7215 9892

Professionshøjskolen University College Syddanmark har 650 medarbejdere og 5500 studerende fordelt på uddannelsesstederne i Esbjerg, Haderslev, Kolding, Sønderborg og Aabenraa. Vi har 13 professionsbacheloruddannelser, et varieret udbud af efter- og videreuddannelse samt en afdeling for udvikling og forskning.

KOMMUNIKATIONSTRÆNING MED PROFESSIONELLE SKUESPILLERE

Skuespillere og videooptagelser bliver brugt til at forbedre sundhedspersonalets kommunikation med patienter, borgere og kolleger ved University College Nordjylland (UCN). "Det er godt, at det er en skuespiller. Det bliver anderledes og nemmere at spille situationen, end hvis vi selv skulle gøre det". Sådan lyder kommentaren fra en deltager på et nyligt afholdt kursus med fokus på relationsarbejde i socialpsykiatrien. Sammen med de øvrige deltagere var hun med til at indvie det nye kommunikationstræningslaboratorium på University College Nordjylland i Aalborg.

I laboratoriet kan kursister og sundhedsstuderende på UCN arbejde målrettet med at blive bedre til at kommunikere og håndtere vanskelige situationer. Laboratoriet er indrettet med moderne videoteknologi, så det er muligt at optage øvelsessamtalerne og se dem igennem bagefter. Der er desuden tilknyttet 14 professionelle skuespillere og 10 særligt uddannede facilitatorer, der leder træningsprocessen og har særlige kompetencer inden for kommunikation, vejledning og supervision.

"Det er noget helt unikt, at vi har skuespillere til at spille patienter og brugere. Skuespillerne kan både sætte sig ind i og blive i rollen, og reaktionen fra de første kursister har da også været, at samtalerne blev meget autentiske, og kursisterne følte, at de sad i den virkelige situation," fortæller Aase Marie Ottesen, leder af UCN's Videncenter for Kommunikation og Læring i Sundhedssektoren.

BEHOV FOR BEDRE KOMMUNIKATION

Flere undersøgelser viser, at der er behov for at arbejde med kommunikationstræning. Rigtig mange patientklager handler nemlig om kommunikationsproblemer. "Den færdighedsorienterede tilgang, som vi arbejder med, kan hjælpe de sundhedsprofessionelle til at blive bedre til at kommunikere. Vores første erfaringer viser, at der sker en ændring, når vi arbejder med samtalen på denne måde," siger Aase Marie Ottesen.

Træningen bidrager til at styrke relationen mellem teori og praksis i uddannelserne. Metoden er et eksempel på det såkaldte tredje læringsrum, som er simuleret praksis. Den bygger på problemstillinger, som kursister og studerende kender fra deres dagligdag eller praktikperioder.

NYE PERSPEKTIVER PÅ SAMTALEN

"Under vejledningen trækkes der kommunikative teoretiske perspektiver og viden ind til at betragte og begribe egen praksis med. De teoretiske perspektiver og input skal på den måde bidrage til, at deltagerne kan se nye sammenhænge i egen praksis og muligheder for udvikling af egne kommunikative færdigheder i deres praksis," forklarer Aase Marie Ottesen, der også forventer, at erfaringerne fra kommunikationstræningen kan bidrage med viden til udvikling af arbejdet med kommunikation i grunduddannelser og på efter- og videreuddannelse.

Inden sommerferien skal to hold studerende fra jordemoder- og ergoterapeutuddannelsen prøve træningslaboratoriet. Desuden er der kurser for færdiguddannede om relationsarbejde i socialpsykiatrien, samtalekunst og den svære samtale i forbindelse med alvorlig sygdom og død. UCN's træningskoncept er baseret på den evidensbaserede Calgary Cambridge-model, der bliver brugt på lægeuddannelsen på universitetet i Cambridge, England. Konceptet er tilpasset det danske sundhedsvæsen.

MERE INFO:

Aase Marie Ottesen, leder af Videncenter for Kommunikation og Læring i Sundhedssektoren,
tlf.: 7269 0329, amo@ucn.dk
www.ucn.dk/kommunikationoglaering

SÅDAN KAN KOMMUNIKATIONSTRÆNING FOREGÅ

Kursisten eller den studerende vælger en selvoplevet samtale med dilemmaer og udfordringer.

Skuespilleren bliver instrueret i rollen.

Situationen bliver gennemspillet, som kursisten har oplevet den. De øvrige kursister overværer samtalen, som også bliver optaget på video.

Facilitatoren snakker med kursisten om, hvad der var svært ved samtalen, og får de øvrige kursister til at bidrage med feedback, ideer og nye perspektiver. Undervejs bliver videooptagelsen inddraget, så kursisten selv kan se, hvordan det egentlig foregik. Situationen gennemspilles evt. igen med inddragelse af den nye erfaring.

EKSEMPLER PÅ EMNER FOR TRÆNING

Kommunikation mellem borger/patient og de professionelle.

Den anerkendende samtale.

Den motiverende samtale i forbindelse med ændring af sundhedsadfærd.

Kommunikation og samarbejde med den alvorligt syge og døende patient og de pårørende.

Udskrivningssamtalen, der sikrer et sammenhængende forløb for patienten og de pårørende.

KOMMUNIKATION MED KOLLEGER

Det konfliktfyldte samarbejds miljø

Kollegial supervision og vejledning

Coaching

KOMMUNIKATION MELLEML TVÆRFAGLIGE SAMARBEJDSPARTNERE

Udvikling af teamsamarbejde

Konflikt håndtering

UDDANNELSE I VIRKELIGHEDEN

University College Nordjylland arbejder med uddannelse, udvikling og innovation inden for tre hovedområder: det sundhedsfaglige, det pædagogiske samt teknologi & business. Vi har ca. 8000 studerende på akademi- og professionsbacheloruddannelser, over 9000 kursister og studerende på efter- og videreuddannelse og knap 750 ansatte.

REKRUTTERING OG FASTHOLDELSE AF MINORITETSSTUDERENDE/ TOSPROGEDE

- med særligt fokus på de, der ikke har gået på en ungdomsuddannelse.

REKRUTTERING

På VIA University College, Pædagoguddannelsen Jydsk, har man siden 1991 haft et forberedelseskursus med titlen:

"Brobygningen". Forberedelseskurset er for mennesker med minoritetsbaggrund, der ikke opfylder de formelle kriterier for optagelse.

De studerende nævner følgende som væsentligt for, at de gennem Brobygningen blev parate til at gennemføre en uddannelse: Et begyndende fagsprog, viden om og indsigt i pædagogik, en fortrolighed med opgaveskrivning, kendskab til stedet, viden om og indsigt i forskellige kulturer, relationer til undervisere og andre minoritetsstuderende samt ikke mindst selvtillid og troen på, at det nytter.

Sådan lyder en udtalelse fra en tidligere studerende på forberedelseskurset:

"[Brobygningen] har været en stor hjælp [...] man ved jo ikke hvor meget man kan, og at man overhovedet kan udvikle sig så meget, at man kan tage end uddannelse. Det var jeg meget usikker på i starten," men fortsætter hun: "Man skal tage chancen og prøve."

Ifølge en miniundersøgelse fra 2006/2007 gennemførte 65% af de adspurgte efter deltagelse på Brobygningen pædagoguddannelsen og arbejder i dag som pædagoger, mens 25% af de adspurgte var i gang med pædagoguddannelsen. 5% fuldførte ikke studiet, mens andre 5% på daværende tidspunkt var i gang med at kvalificere sig yderligere ved at gå på VUC.

FASTHOLDELSE

Minoritetsstuderende fra undersøgelsen giver udtryk for, at nogle af dem har brug for mere kontakt, mere vejledning og samtale med deres undervisere på pædagoguddannelsen, mens andre helst ikke vil skille sig ud og behandles anderledes end majoritetsstuderende.

På Pædagoguddannelsen Jydsk arbejdes der løbende med forskellige tiltag, som skal forbedre forholdene for minoritetsstuderende og samtidig imødekomme ovenstående. Disse tiltag sigter både på at opkvalificere færdigheder eksempelvis på det sproglige, og forbedre trivselen for minoritetsstuderende specifikt og studiemiljøet generelt, da det er opfattelsen på Pædagoguddannelsen Jydsk, at majoritets- og minoritetsstuderende har brug for hinanden.

Seneste tiltag er et igangværende IT-projekt. Det er et kursus for minoritetskvinder, der ønsker at forbedre deres IT færdigheder i forhold til anvendelsen af Word, PowerPoint og Billedbehandling. Samtidig bidrager kurset til netværksdannelse mellem deltagerne og øger deres tilknytning til stedet.

For yderligere information kontakt Hanne Hede Jørgensen,
lektor ved VIA University College, Pædagoguddannelsen Jydsk,
hhj@viauc.dk tlf. 8755 3535

VIA University College samler de mellemlange videregående uddannelser i Region Midtjylland i én institution med uddannelsessteder i hele regionen.

NY MODEL TIL TJEK AF LÆREMIDLER

Tjekmodellen bliver tilgængelig med login for lærere, studerende, bibliotekarer og skolebestyrelser.

HVAD ER ET LÆREMIDDEL GODT TIL, OG TIL HVILKE FORMÅL ER DET MINDRE GODT?

De spørgsmål forsøger fagbladet Folkeskolen og Nationalt Videncenter for Læremidler nu at give et kvalificeret svar på ved hjælp af deres fælles evalueringsmodel: "Læremiddeltjek."

Videncenteret med hovedkontor på University College Lillebælt foretager de første evalueringer i et tæt samarbejde med Højmeskole, Højstrupskole, Abildgaardskolen, Provstegaardskolen og H.C. Andersen Skolen. De fem skoler ligger i Odense Kommune. Til september i år offentliggøres deres evaluering af fem af de mest anvendte læremiddelsystemer i dansk og matematik. Det sker i fagbladet Folkeskolen og på www.laeremiddeltjek.dk

"Senere følger de andre skolefag," fortæller daglig leder af Nationalt Videncenter for Læremidler, Thomas Illum Hansen, som har udviklet Læremiddeltjek i samarbejde med Dorthe Carlsen fra UC Syddanmark. Nationalt Videncenter for Læremidler drives af et partnerskab mellem UC Sjælland, UC Syddanmark og UC Lillebælt.

TIL DEN TRAVLE SKOLE

Læremiddeltjek fokuserer på tilgængelighed, differentiering, progression, facilitering, integritet samt legitimitet. Afprøvningen på de fem skoler i Odense var en succes. I øjeblikket justeres modellen, og fra september bliver Læremiddeltjek tilgængelig på www.folkeskolen.dk, så lærere, studerende, bibliotekarer, skolebestyrelser etc. med et login kan bruge Læremiddeltjek til egne evalueringer af læremidler.

"Læremiddeltjek har potentiale til at generere mange evalueringer, som andre studerende, lærere, bibliotekarer og skolebestyrelser kan bruge – nøjagtigt som vi for eksempel bruger Forbrugerrådets evalueringer af vaskemaskiner og cykelhelme," sammenligner Thomas Illum Hansen.

TIL FAGLIG UDVIKLING

Let adgang til faglige evalueringer af læremidler kan være med til at lette læreres daglige arbejde. Og de skoler, som selv evaluerer læremidler ved hjælp af modellen, vil opleve Læremiddeltjek som et værktøj til faglig udvikling, fordi modellen bidrager til diskussioner på et højt fagligt niveau.

"Men som det er med al faglig udvikling, tager læremiddeltjekket tid. Det står også klart efter de første tests på fem skoler i Odense," siger Thomas Illum Hansen.

GENERERER NY VIDEN

Lederen af Nationalt Videncenter for Læremidler håber dog, at mange fagteams, studerende og skolebestyrelser vil tage udfordringen op og være med til at generere evalueringer, hvis data kan indgå i den videre forskning og udvikling af skoler og læremidler. "Jo mere viden vi får udviklet og samlet, jo bedre kan vi skabe et evidensbaseret grundlag for indkøb og anvendelse af læremidler i folkeskolen," forklarer Thomas Illum Hansen.

Intentionen er, at de indsamlede data i Læremiddeltjek på sigt også kan anvendes til at finde ud af mere om læremidlers betydning for elevernes læring og for udviklingen af lærerens undervisning og hele kulturen omkring læring i skolerne. Som led i projekt læremiddeltjek udgives også 14 bøger om læreplansanalyse, læremiddelanalyse og praksisanalyse i samarbejde med forlaget Klim.

OM NATIONALT VIDENCENTER FOR LÆREMIDLER

Nationalt Videncenter for Læremidler – i daglig tale Læremiddel.dk – har til formål at udvikle og formidle viden om læremidlers betydning for læring og undervisning.

Videncenteret er resultatet af et partnerskab mellem University College Lillebælt, University College Sjælland og University College Syd, og løser en bred vifte af konsulent- og evalueringsopgaver. Læremiddel.dk analyserer og evaluerer forskellige typer af læremidler i tæt samarbejde med både producenter af læremidler, kommuner og uddannelsesinstitutioner.

Læremiddel.dk bidrager til at realisere regeringens vision om at skabe "verdens bedste skole" gennem en række nye tiltag og udviklingsprojekter, der involverer forlag, folkeskoler og andre aktører inden for området.

Læs mere på www.laeremiddel.dk

YDERLIGERE OPLYSNINGER

Videncenterleder Thomas Illum Hansen,
thih@ucl.dk eller tlf. 3058 1523

University College Lillebælt tilbyder uddannelserne til administrationsbachelor, bioanalytiker, ergoterapeut, fysioterapeut, lærer, pædagog, radiograf, socialrådgiver og sygeplejerske og omfatter desuden Efter- og Videreuddannelsen og Center for Undervisningsmidler. University College Lillebælt har ca. 7000 studerende og 700 medarbejdere.

Professionshøjskolen UCC

TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE SKAL REDDE NATURFAG

Folkeskolens undervisning i naturfag skal gøres mere virkelighedsnær for eleverne, hvis det for alvor skal lykkes at fange dem, mener en konsulent fra Professionshøjskolen UCC. Den naturfaglige profilskole Utterslev Skole i København sætter videnskaben i perspektiv ved at skabe et tættere samspil med skolens andre fag.

Om ti år skal danske skoleelever være blandt de bedste i verden til naturfag, lyder regeringens målsætning. Men målsætningen er ambitiøs, for de seneste år er interessen for naturfag blandt danske børn og unge faldet. Derfor er der behov for at gå nye veje. "Det vigtige er, at man sætter fokus på området og skaber interesse for det på en ny måde. Jeg tror, mange unge er trætte af undervisningen i naturfag, fordi den er kedelig, og fordi de ikke kan se nytten i det. Det er et spørgsmål om at skabe mere relevans for eleverne," siger lektor ved Professionshøjskolen UCC i København Ole Goldbech.

BYGGESTEN ER MERE END DNA

Den naturfaglige profilskole Utterslev Skole i København søger at gøre naturfag mere vedkommende for eleverne ved at koble faget sammen med eksempelvis dansk, historie og billedkunst.

"En del af vores undervisning er baseret på projektorienteret arbejde, og her skelnes der ikke mellem, hvilke fag der er i spil. Hvis der eksempelvis tages udgangspunkt i "Byggesten", som var sidste års emne i naturvidenskabsfestivalen, handler det ikke kun om DNA-molekyler, men også om samfundsfaglige aspekter, historisk overblik og formidling," fortæller Anette Vestergaard, profilskolekoordinator ved Utterslev Skole.

Den tilgang er Ole Goldbech også fortæller for. "Man giver eleverne nogle bedre kompetencer ved, at de ser, at fagene kan arbejde sammen. For eksempel kan man i fysik/kemi angribe det samme emne på to forskellige måder: Hvad er elektricitet? Eller hvordan bruger vi elektricitet i hverdagen og i samfundet. Det giver mere mening for eleven, når det sættes ind i en sammenhæng," fremhæver han.

LÆRERE LÆRER AF HINANDEN

I samarbejde med UCC gør Utterslev Skole også en indsats for at give lærerne fra de forskellige fagområder indsigt i hinandens fag. Større indsigt giver nemlig ifølge Anette Vestergaard større forståelse både med hensyn til fagets indhold og elevernes arbejdsmetoder. "Dansk og matematik er værktøjsfag, som arbejdet i og med naturfag er helt afhængige af. Arbejdet der ikke med faglig læsning og formidling i dansk og med grafer og kurver i matematik, kan vi ikke arbejde så dybt i naturfag, som vi gerne vil," lyder det fra Anette Vestergaard.

Hun peger samtidig på, at drama, musik og billedkunst er medier, der kan bruges til at formidle naturfag.

MERE INFORMATION

Kontakt lektor Ole Goldbech tlf. 4189 7164 og@ucc.dk

UTTERSLEV SKOLE OG UCC

Samarbejdet mellem Utterslev Skole og Professionshøjskolen UCC er kommet i stand som led i UCC's partnerskabsaftale med Københavns Kommune omkring udvikling af kommunens folkeskoler. Lektor ved UCC Ole Goldbech er tilknyttet skolen som konsulent, og der afholdes løbende kurser og oplæg for lærerkollegiet.

2016, april 2010, isp

PROFESSIONSHØJSKOLERNE
UNIVERSITY COLLEGES
DENMARK

DANSKE
REGIONER

EDUCATIONLAB

VIDENCENTER FOR UDVIKLING AF UDDANNELSE OG UNDERVISNING

Et nyt videncenter i Professionshøjskolen University College Sjælland begynder sin virksomhed 1. april 2010.

Se www.educationlab.dk

BLANDT INDSATSOMRÅDERNE FINDER MAN:

Brugerreven forskningsbaseret innovation af didaktisk design – et perspektiv på anvendt forskning

Behovet for at kunne designe nye og re-designe eksisterende uddannelser bliver stadig større i en virkelighed, der kalder på kontinuerlig omstilling af medarbejdere i virksomheder og institutioner, en differentieret studentermasse og massive efter/videreuddannelsesbehov for ansatte i institutioner og virksomheder. Region Sjælland har derudover to store regionale uddannelsesudfordringer, som fordrer nytænkning og udvikling af nye uddannelses- og undervisningsformer. De igangværende projekter handler om:

- ELYK - E-læring, yderområder og klyngeudvikling: Projektet forsker i udvikling af nye måder at kompetenceudvikle medarbejdere på i små og mellemstore virksomheder i yderkantsområder. Partnere: UCSJ (projektleder), RUC, SDU og UC-Syd. Budget 16 mill. over 3 år.
- BIDL- Brugerreven innovation af digitale læremidler: Projektet forsker i udvikling af nye digitale læremidler til folkeskolen. Projektet er forankret i "Læremiddel.dk". Budget 6 mill. over 3 år.
- Didaktik 2,0: Projektet forsker i udvikling af nye didaktiske principper, som kan matche folkeskolens udfordringer fra internettet. Projektet er forankret i "Læremiddel.dk". Budget 1,5 mill. over 3 år.
- Nordic Smart / Smart Europa: Nordic Smart projektet arbejder med brugerreven udvikling af nye inkluderende undervisnings- og arbejdsformer – med særlig fokus på drenge – i fagene dansk og matematik i tre skandinaviske grundskoler. Projektet udvides i 2011 til et større europæisk projekt med en EU-ansøgning på 5,3 mil. UCSJ er projektleder på udviklingsmetoder og fagdidaktiske perspektiver i projektet.
- Drengeprojektet: UCSJ er i samarbejde med RUC, flere erhvervsuddannelser, erhvervsakademiet og et gymnasium ved at formulere en ansøgning om brugerreven udvikling af nye uddannelses- og undervisningsformer til drenge/mænd i udkantsområderne i Region Sjælland med henblik på at bidrage til at løse rekrutterings- og frafaldsproblemer for denne gruppe.

INNOVATION AF DIDAKTISK DESIGN

Udfordringen er udviklingen af nye og bedre didaktiske designs dvs. udvikling og implementering af en ny og bedre didaktisk praksis. Her bliver innovationsbegrebet centralt, og innovationsbegrebet er da også det helt overordnede strategiske orienteringspunkt i disse år for bl.a. EU, OECD og den danske regering.

BRUGERDREVEN INNOVATION

I Danmark har man i de senere år fokuseret på det brugerdrevne perspektiv i innovationsprocesser stærkt inspireret af den forskning i innovation, som foregår på MIT i Boston (Von Hippel, 2005). Der findes to hovedtraditioner inden for brugerdrevne innova-

tion. Den ene handler om at identificere løsninger hos såkaldte "lead-users". Den anden handler om at identificere erkendte og uerkendte behov hos den almindelige bruger (Voice of the Customer) og gennem designeksperimenter udvikle løsninger på brugerbehov (Nordisk Mini-sterråd, 2006). Lead-usermetoden ser vi bl.a. inden for arbejdet med at integrere IT i undervisningen.

PROFESSIONSHØJSKOLERNES VIDENSPROBLEM

Fra professionshøjskolernes perspektiv er det dobbelt problematisk, at den grundlæggende "vidensmodel" i Danmark er en lineær innovationstænkning, som opererer med klare skel mellem grundforskning, anvendt forskning, udvikling og praksis. Rasmusen mfl. udfordrer denne model og konstaterer, at forskningsviden, professionsviden (udviklingsviden) og praksisviden har "sin egen ret" (Rasmussen mfl. 2007). Denne tilgang ser man også i professionshøjskolernes politik for vidensbaseret, som med reference til EU-kommissionen i stedet for en lineær udviklingsmodel er fortaler for en videntrikant som et "samspil mellem forskning, uddannelse og praksis" (Professionshøjskolerne, 2009 s. 2). Her går EU dog et skridt videre, idet "The Knowledge Triangle" defineres som samspillet mellem forskning, uddannelse og innovation (Rådet, 2009). EUs interesse er her ikke så meget, at forskning, uddannelse og praksis repræsenterer forskellige vidensformer med hver sin ret, men derimod spørgsmålet om, hvordan samspillet mellem forskellige perspektiver kan innovere praksis.

UCSJ har derfor som den første professionshøjskole i Danmark i samarbejde med førende forskere i uddannelsesudvikling oprettet EDUCATION LAB – et videncenter for udvikling af uddannelse og undervisning. EDUCATION LAB er inspireret af forskningsmetoder, som anvendes på bl.a. "LEARNING LAB" på DPU/Århus Universitet og "KNOWLEDGE LAB" på SDU.

SE ENDVIDERE KARSTEN GYNTHERS ARTIKEL I BOGEN:

"At realisere det mulige – fra en akavet position", UCSJ 2010, netop udkommet og kan downloades på www.ucsj.dk under menupunkt Udvikling.

FORSKNING OG UDVIKLING

Slagelsevej 7

4180 Sorø

tlf: 7248 1016

mobil: 7248 1056

jol@ucsj.dk